

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

KSIĘŻY DWÓR

1. Nazwa

spichlerz

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Księży Dwór
13-200 Działdowo

5. Przynależność administracyjna
województwo:

warmińsko-mazurskie

powiat:

działdowski

gmina:

Działdowo

6. Formy ochrony

**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:
decyzja: KL.III.5340-26/81
z dnia 15.10.1081

- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

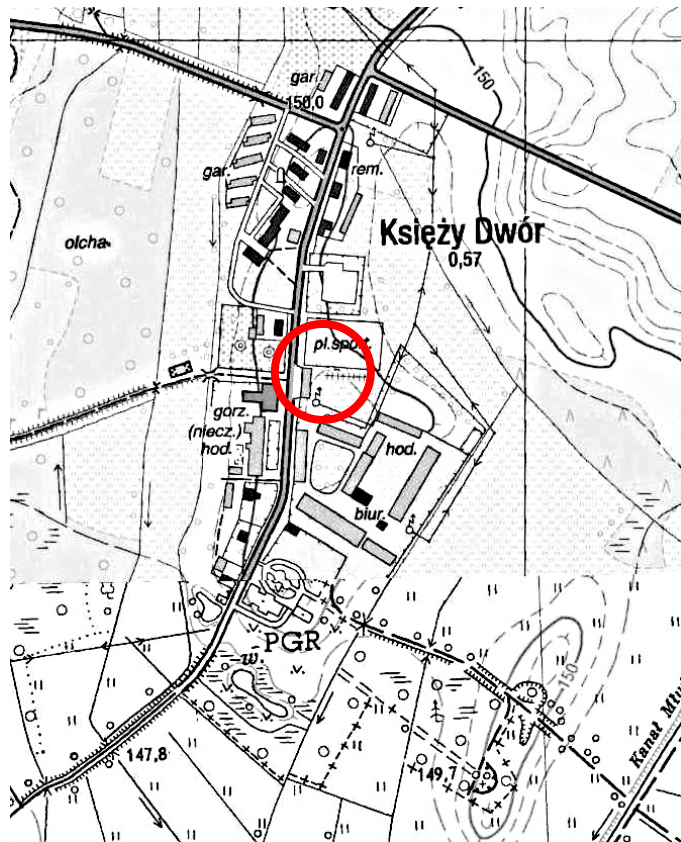
- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Zespół rezydencjonalno-folwarczny obejmuje całą powierzchnię zabudowy wsi. W południowej części terenu założenia - którego oś kompozycyjną stanowi droga wiejska - usytuowany jest pałac otoczony parkiem, w centralnej podwórze gospodarcze, a w północnej niemal całkowicie przebudowana kolonia mieszkaniowa.

Po wschodniej stronie drogi znajdują się budynki współcześnie wyodrębnionego podwórza gospodarczego z dziedzińcem. Obok zabudowań dziedzińca gospodarczego, ok. 40 m na północ od stodoły, po wschodniej stronie drogi, znajduje się spichlerz (magazyn zbożowy), ustawiony kalenicowo na linii północ-południe równoległe do drogi, założony na planie prostokąta, wymurowany z kamienia łamanego i nieobrobionego, a ściany poddasza z pełnej cegły wypalanej, jednokondygnacyjny, o użytkowym poddaszu, nakryty dwuspadowym dachem pokrytym blachą, ponad szczytem południowym niewielka wieżyczka wentylacyjna na planie prostokąta, nakryta niskim daszkiem czterospadowym, pod daszkiem podwieszony dzwon folwarczny (prawdopodobnie XIXw.). Otwory okienne i drzwiowe pierwotnie zamknięte łukiem odcinkowym, częściowo wtórnie prostokątne. Drzwi i wrota deskowe.

11. Stan zachowania

Zachowana bryła budynku, wypracowanie elewacji.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Rejon wsi Księży Dwór (*Neudorf*) w okresie średniowiecza związany był z majątkiem w Narzymiu. W poł. XIVw. był w posiadaniu Mieczysława z Narzymia. W 2 poł. XVIw. dobra zostały przejęte przez Albrechta Hohenzollerna i włączone w skład domeny książęcej. Wieś założył w 1811r. radca ziemski Adam Zaleski, który nabył od książęcego nadleśnictwa w Napiwodzie koło Nidzicy 178 włók ziemi. W 1855r. Księży Dwór kupił Bernhard von Frankenstein, odbudował zaniedbany majątek i uczynił z niego jeden z najzamożniejszych z powiecie nidzickim. Żaden z obiektów powstałych po 1811r. nie zachował się. Istniejące budynki pochodzą głównie z 2 poł. XIXw. Na przełomie XIX i XX wieku przeprowadzono modernizację i rozbudowę istniejących budynków (widoczne nadbudowy ścian szczytowych budynków podwórza z dziedzińcem, dobudówka obory z widoczną datą 1901), wzniesiono kuźnię i domy mieszkalne kolonii mieszkaniowej.

13. Uwagi

Należy przywrócić utracone elementy historyczne.